

VALSTYBINĖ KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJA

NUTARIMAS

**DĖL VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS
2008 M. LAPKRIČIO 17 D. NUTARIMO NR. O3-187 „DĖL GAMTINIŲ DUJŲ
NAUJŲ VARTOTOJŲ PRIJUNGIMO ĮKAINIŲ SKAIČIAVIMO METODIKOS
PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2018 m. d. Nr. O3E-
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 8 straipsnio 9 dalies 5 punktu, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 1 punktu, 9 straipsnio 2 dalimi ir 37 straipsnio 5 dalimi, 2018 m. birželio 30 d. Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 2, 13³ ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymu Nr. XIII-1457, atsižvelgdama į Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) Dujų ir elektros departamento Dujų skyriaus 2018 m. d. pažymą Nr. O5E- „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2008 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. O3-187 „Dėl Gamtinių dujų naujų vartotojų prijungimo įkainių skaičiavimo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“, Komisija nutaria:

1. Pakeisti Komisijos 2008 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. O3-187 „Dėl Gamtinių dujų naujų vartotojų prijungimo įkainių skaičiavimo metodikos patvirtinimo“ preambulę ir ją išdėstyti taip:

„Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 8 straipsnio 9 dalies 5 punktu, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 1 punktu, 9 straipsnio 2 dalimi ir 37 straipsnio 5 dalimi, atsižvelgdama į Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) Dujų ir elektros departamento Dujų skyriaus 2018 m. d. pažymą Nr. O5E- „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2008 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. O3-187 „Dėl Gamtinių dujų naujų vartotojų prijungimo įkainių skaičiavimo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“, Komisija nutaria:“

2. Pakeisti Komisijos 2008 m. lapkričio 17 d. nutarimu Nr. O3-187 „Dėl Gamtinių dujų naujų vartotojų prijungimo įkainių skaičiavimo metodikos patvirtinimo“ patvirtintą Gamtinių dujų naujų vartotojų, naujų gamtinių dujų sistemų ir biodujų jėgainių prijungimo įkainių nustatymo metodiką ir išdėstyti ją nauja redakcija (pridedama).

3. Nustatyti, kad:

3.1. gamtinių dujų įmonės ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo šio nutarimo įsigaliojimo turi pateikti Komisijai duomenis prijungimo įkainiams nustatyti pagal šiuo nutarimu nauja redakcija išdėstytą Gamtinių dujų naujų vartotojų, naujų gamtinių dujų sistemų ir biodujų jėgainių prijungimo įkainių nustatymo metodiką.

3.2. šis nutarimas įsigalioja 2019 m. sausio 1 d.

Komisijos pirmininkas

PATVIRTINTA

Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2008 m. lapkričio 17 d. nutarimu Nr. O3-187 (Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2018 m. d. nutarimo Nr. O3E-redakcija)

GAMTINIŲ DUJŲ NAUJŲ VARTOTOJŲ, NAUJŲ GAMTINIŲ DUJŲ SISTEMŲ IR BIODUJŲ JĖGAINIŲ PRIJUNGIMO ĮKAINIŲ NUSTATYMO METODIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Gamtinių dujų naujų vartotojų, naujų gamtinių dujų sistemų ir biodujų jėgainių prijungimo įkainių nustatymo metodika (toliau – Metodika) taikoma apskaičiuojant ir taikant prijungimo prie gamtinių dujų (toliau – dujų) sistemų įkainius ir įmokas.

2. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija) pagal Metodiką apskaičiuoja ir tvirtina naujų buitinių vartotojų prijungimo įkainius, kurie yra nustatomi kiekvienai dujų įmonei individualiai.

3. Dujų įmonės kasmet, ne vėliau kaip prieš du mėnesius iki naujų prijungimo įkainių buitiniams vartotojams įsigaliojimo, pateikia Komisijai prašymą tvirtinti prijungimo įkainius ir duomenis, nurodytus šios Metodikos priede, reikalingus prijungimo įkainiams apskaičiuoti, kartu pateikdamos priede nurodytus duomenis pagrindžiančią informaciją, išskyrus 4 punkte nurodytą atvejį. Dujų įmonei laiku nepateikus skaičiavimams reikalingų duomenų, Komisija gali pratęsti nustatytų buitinių vartotojų prijungimo įkainių galiojimo laiką. Esant motyvuotam dujų įmonės prašymui, Komisija gali pratęsti nustatytų prijungimo įkainių galiojimą.

4. Esant situacijai, kai dujų skirstymo sistemos operatorius iki Metodikos įsigaliojimo datos nebuvo prijungęs naujų gamtinių dujų buitinių vartotojų ir dėl to negali pagal šios Metodikos priede pateiktą formą pateikti Komisijai duomenų, reikalingų prijungimo įkainiams apskaičiuoti, taikomas didžiausią rinkos dalį užimančio dujų skirstymo sistemos operatoriaus Komisijos nustatytas prijungimo įkainis.

5. Dujų įmonė prijungimo įmokas nebutiniams vartotojams už naujų dujų sistemų prijungimą apskaičiuoja šioje Metodikoje nustatyta tvarka, individualiai kiekvienam naujai prijungiamam nebutiniam vartotojui.

6. Dujų įmonė, prie kurios sistemų jungiamasi, padengia ekonomiškai pagrįstas savo dujų sistemos plėtros ir naujų vartotojų prijungimo išlaidas. Vartotojai apmoka dujų įmonių, prie kurių sistemų jungiamasi, išlaidų dalį, kuri viršija ekonomiškai pagrįstas vartotojų dujų sistemas prijungiančių dujų įmonių išlaidas. Išlaidų dalis, kurią apmoka vartotojas, apskaičiuojama ir pagrindžiama vadovaujantis Metodika.

7. Prijungimo įkainis ir (ar) įmoka apskaičiuojami be pridėtinės vertės mokesčio (PVM).

8. Prijungimo prie esamų gamtinių dujų sistemų išlaidos negali būti pripažintos pagrįstomis, jeigu dėl jų padidėtų kainos esamiems sistemų naudotojams ir gamtinių dujų vartotojams.

9. Vartotojui, kuris savo lėšomis organizuoja skirstymo sistemos įrengimo darbus ir ją įrengia, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 37 straipsnio 6 dalyje įtvirtinta išimtimi, prisijungimui prie dujų sistemų taikomi tokie patys prijungimo įmokos principai, kaip ir kitiems naujiems vartotojams.

10. Vartotojo dujų sistemos prijungimo įkainiai nėra reguliuojami.

11. Dujų įmonė, atlikdama investicijų projektą, kurio vertė didesnė kaip 1,5 mln. Eur, apie tokio projekto prijungimo įmokos apskaičiavimą ir taikymą ne vėliau kaip per 30 dienų po įmokos nustatymo informuoja Komisiją, pateikdama detalizuotus prijungimo įmokos skaičiavimus.

II SKYRIUS TERMINAI IR APIBRĖŽIMAI

12. Metodikoje vartojamos šios sąvokos:

12.1. **Prijungimo prie gamtinių dujų sistemos įmoka (toliau – įmoka)** yra:

12.1.1. dujų įmonės apskaičiuota mokėtina pinigų suma, taikoma nebuitiniams naujiems vartotojams už jų prijungimą prie dujų sistemos arba

12.1.2. dujų įmonės apskaičiuota mokėtina pinigų suma, taikoma buitiniams naujiems vartotojams už jų prijungimą prie dujų sistemos paslaugą arba

12.1.3. už biodujų jėgainės prijungimą dujų įmonės apskaičiuota mokėtina pinigų suma.

12.2. **Prijungimo prie gamtinių dujų sistemos įkainis (toliau – įkainis)** – Komisijos patvirtintas įkainis taikomas naujiems buitiniams vartotojams už jų prijungimą prie dujų sistemos;

12.3. **Investicijų finansinė grynoji investicijos dabartinė vertė (toliau – FGDV(I))** – diskontuoto pinigų srauto (investicijų ir grynujų veiklos pajamų ir sąnaudų suma) per projekto ataskaitinį laikotarpį suma, kuri parodo, kaip projekto grynujų veiklos pajamų srautas per projekto ataskaitinį laikotarpį, skaičiuojant šios dienos pinigų verte, padengia investicijas;

12.4. **Naujas gamtinių dujų vartotojas (toliau – naujas vartotojas)** – subjektas, kurio dujų sistema ar vartotojo sistema pirmą kartą jungiama prie kitos dujų sistemos arba esamas vartotojas, pageidaujantis didinti dujų suvartojimą, kai nebeužtenka esamos dujų sistemos pajėgumų. Dujų vartotojai, įsigiję dujofikuotą objektą ar atnaujinantys nutrauktas dujų tiekimo sutartis, nelaikomi naujais vartotojais;

12.5. **Biodujų jėgainė** – biodujoms gaminti (gauti), valyti ir paruošti pristatyti į dujų sistemą iki biodujų gamintojo ir kitos dujų sistemos nuosavybės ribos skirtas įrenginių kompleksas, jungiamas prie dujų sistemos;

12.6. **Ekonomiškai pagrįstos gamtinių dujų sistemos plėtros ir naujų gamtinių dujų vartotojų prijungimo išlaidos** – dujų įmonės patiriamos naujų gamtinių dujų vartotojų prijungimo išlaidos, kurios dujų įmonei yra padengiamos per Komisijos nustatytą ataskaitinį laikotarpį;

12.7. **Ekonomiškai pagrįstas gamtinių dujų sistemos plėtros ir naujų gamtinių dujų vartotojų prijungimo išlaidas viršijančios išlaidos** – dujų įmonės patiriamų naujų dujų vartotojų prijungimo išlaidos, kurios nėra padengiamos per Komisijos nustatytą ataskaitinį laikotarpį;

12.8. **Projekto ataskaitinis laikotarpis (toliau – ataskaitinis laikotarpis)** – metų, kuriems pateikiamos projekto investicijų, veiklos išlaidų, veiklos pajamų, mokesčių, finansavimo, skaičius. Atliekant finansinį vertinimą, prielaidos vertinamos ir skaičiavimai atliekami projekto ataskaitiniam laikotarpiui, kuris lygus investicija sukuriamo turto eksploatacijos (nusidėvėjimo) laikotarpiui, bet ne ilgesniam kaip dujų įmonės ir vartotojo suderintam metų skaičiui. Jei investuojama į infrastruktūrą, kurios sudedamųjų dalių eksploatacijos (nusidėvėjimo) laikotarpiai yra skirtingi, projekto ataskaitinio laikotarpio trukmė metais yra lygi infrastruktūros sudedamųjų dalių svertinio nusidėvėjimo vidurkiui, matematiškai suapvalintam iki sveikojo skaičiaus, bet ne ilgesnė nei dujų įmonės ir vartotojo suderintas metų skaičius;

12.9. **Naujas kvartalas** – esamų ir (ar) numatomų statyti vienbučių, dvibučių gyvenamų namų grupė (ne mažiau kaip 2 namai), arba daugiabutis namas ar daugiabučių namų grupė, kurioje, gavusi bent vieno potencialaus vartotojo prašymą, iki dujofikavimo

darbų pradžios dujų įmonė nustato potencialių buitinių vartotojų skaičių ir vartotojams dujofikuoti reikalingą optimalų vienam vartotojui tenkanti vidutinį dujų sistemos ilgį (metrais). Naujo kvartalo ribos nustatomos taip, kad besiribojančiose gretimose teritorijose esantiems potencialiems vartotojams nebūtų sukuriamos diskriminuojančios prijungimo prie dujų sistemos sąlygos.

13. Kitos Metodikoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jas apibrėžia Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas, Gamtinių dujų įstatymas, Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų įstatymas, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas ir kiti teisės aktai.

III SKYRIUS

PAGRINDINIAI INVESTICIJŲ Į DUJŲ SISTEMAS RODIKLIAI

14. Investicijų į dujų sistemų tiesimą ataskaitinis laikotarpis nebuitiniams vartotojams nustatomas dujų įmonės ir nebuitinio vartotojo susitarimu. Rekomenduotina jo trukmė – 15 metų.

15. Prijungimo įkainis ir įmoka apskaičiuojami vadovaujantis naujo vartotojo prijungimo prašymo pateikimo metu galiojančiomis ir žinomomis prielaidomis dėl prijungimo įmokos skaičiavimo.

16. Prijungimo įkainis ir įmoka perskaičiuojami vadovaujantis naujo vartotojo prijungimo prie dujų sistemos sutarties pasirašymo datą galiojančiomis ir žinomomis prielaidomis dėl prijungimo įmokos skaičiavimo.

17. Operacinės sąnaudos, patirtinos dėl naujo vartotojo prijungimo (OPEX) susideda iš:

17.1. eksploataavimo sąnaudų, kurios nustatomos, kaip vidutinės dujų įmonės sąnaudos, priskirtos dujotiekių eksploatavimui (Eur/km), skaičiavimuose naudojant dujų įmonės patiriamas pagrįstas sąnaudas prijungimo įmokos ar įkainio skaičiavimo metais;

17.2. nekilnojamojo turto mokesčio (toliau – NTM) sąnaudų, kurios apskaičiuojamos pradinę turto, kuriam pagal teisės aktus taikomas NTM, vertę padauginant iš atitinkamoje savivaldybėje taikomo NTM tarifo dydžio, atsižvelgiant į NTM taikymo išimtis.

18. Nusidėvėjimo sąnaudos, patiriamos nuo įgyvendintų investicijų, tenkančių konkrečiam naujam vartotojui, apskaičiuojamos vadovaujantis Metodikos, Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodikos, patvirtintos Komisijos 2013 m. rugsėjo 13 d. nutarimu Nr. O3-367 „Dėl Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Kainų metodika), Valstybės reguliuojamos gamtinių dujų perdavimo veiklos pajamų ir kainų nustatymo metodikos, patvirtintos Komisijos 2018 m. spalio 5 d. nutarimu Nr. O3E-314 „Dėl Valstybės reguliuojamos gamtinių dujų perdavimo veiklos pajamų ir kainų nustatymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Perdavimo kainų metodika), Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimų aprašo, patvirtinto Komisijos 2013 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. O3-316 „Dėl gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas) nuostatomis.

19. Investicijų grąža (ROI) apskaičiuojama vadovaujantis Metodikos, Aprašo, Kainų metodikos, Perdavimo kainų metodikos, Investicijų grąžos normos nustatymo metodikos, patvirtintos Komisijos 2015 m. rugsėjo 22 d. nutarimu Nr. O3-510 „Dėl Investicijų grąžos normos nustatymo metodikos patvirtinimo“ nuostatomis.

IV SKYRIUS

PRIJUNGIMO ĮKAINIŲ SKAIČIAVIMAS NEBUITINIAMS VARTOTOJAMS

20. Prijungimo įmoka nebuitiniams vartotojams yra lygi ekonomiškai pagrįstas gamtinių dujų sistemos plėtros ir naujų gamtinių dujų vartotojų prijungimo išlaidas

viršijančioms išlaidoms, kurios nebuitinių vartotojų atveju, yra laikomos išlaidomis, lygiomis FGDV(I) moduliui, kai $FGDV(I) < 0$.

21. FGDV(I) apskaičiuojama pagal (1) formulę:

$$FGDV(I) = \sum_{t=0}^T \frac{CF_t}{(1+D)^t} = \sum_{t=0}^T \frac{P_t - CAPEX_t - OPEX_t - ROI_t - C_{DA,t}}{(1+D)^t}; \quad (1)$$

čia:

$CAPEX_t$ – t-aisiais metais dujų įmonės patiriami kapitalo kaštai dėl naujo vartotojo prijungimo, Eur;

D – diskonto norma, proc.;

$C_{DA,t}$ – t-aisiais metais dujų įmonės patiriamų nusidėvėjimo sąnaudų padidėjimas, Eur;

ROI_t – t-aisiais metais dujų įmonės gautinos investicijų grąžos padidėjimas, pakoreguotos pagal Aprašo reikalavimus, Eur;

P_t – t-aisiais metais dujų įmonės gautinos pajamos dėl padidėjusių transportuotinių gamtinių dujų kiekio ir (ar) pajėgumų, Eur;

t – metų skaičius nuo investicijų įgyvendinimo pradžios iki jo ataskaitinio laikotarpio pabaigos.

$OPEX_t$ – t-aisiais metais dujų įmonės patiriamų operacinių sąnaudų padidėjimas, Eur;

$WACC$ – laikotarpiui, per kurį planuojama prijungti naują vartotoją, Komisijos nustatytų dujų įmonės kainų viršutinėms riboms apskaičiuoti naudota investicijų grąžos norma. Jeigu laikotarpiui, per kurį planuojama prijungti naują vartotoją ar naują dujų sistemą, dujų įmonės kainos viršutinė riba nėra nustatyta (pakoreguota), remiamasi investicijų grąžos norma, naudota paskutinei galiojančiai dujų įmonės kainos viršutinei ribai apskaičiuoti, proc.;

Q_t – t-aisiais metais dujų įmonės planuojamo transportuoti dujų kiekio ir (ar) užsakytų pajėgumų padidėjimas sąlygotas naujo vartotojo prijungimo, MWh arba MWh/paraž/metus.

22. Investicijų grąža (ROI_t) apskaičiuojama pagal (2) formulę:

$$ROI_t = RAB_t \times WACC; \quad (2)$$

čia:

RAB_t – sukurto reguliuojamo turto likutinė vertė t-ųjų metų pabaigoje, įgyvendinus investicijas, tenkančias konkrečiam nebuitiniam vartotojui ar naujai dujų sistemai, pakoreguota pagal Aprašo reikalavimus, Eur;

$WACC$ – laikotarpiui, per kurį planuojama prijungti naują vartotoją ar naują dujų sistemą, Komisijos nustatytų dujų įmonės kainų viršutinėms riboms apskaičiuoti naudota investicijų grąžos norma. Jeigu laikotarpiui, per kurį planuojama prijungti naują vartotoją ar naują dujų sistemą, dujų įmonės kainos viršutinė riba nėra nustatyta (pakoreguota), remiamasi investicijų grąžos norma, naudota paskutinei galiojančiai dujų įmonės kainos viršutinei ribai apskaičiuoti, proc.

23. Diskonto norma (D), įvertinanti pinigų vertės pokyčius atitinkamu laikotarpiu, yra lygi laikotarpiui, per kurį planuojama prijungti naują vartotoją ar naują dujų sistemą, Komisijos nustatytų dujų įmonės kainų viršutinėms riboms apskaičiuoti naudotai investicijų grąžos normai ($WACC$). Jeigu laikotarpiui, per kurį planuojama prijungti naują vartotoją ar naują dujų sistemą, dujų įmonės kainos viršutinė riba nėra nustatyta (pakoreguota), remiamasi paskutinei galiojančiai dujų įmonės kainos viršutinei ribai apskaičiuoti naudota investicijų grąžos norma.

24. P_t apskaičiuojamos pagal (3) formulę:

$$P_t = Q_t \times K_{vid\ rib}; \quad (3)$$

čia:

Q_t – t-aisiais metais dujų įmonės planuojamo transportuoti dujų kiekio ir (ar) užsakytų pajėgumų padidėjimas sąlygotas naujo vartotojo prijungimo, MWh arba MWh/paraž/metus.

$K_{vid\ rib}$ – patvirtintų paskutinių 5 metų vidutinė dujų įmonės kainos viršutinė riba, Eur/MWh arba Eur/(MWh/paraž/metus).

25. $K_{rib\ vid}$ apskaičiuojama pagal (4) formulę:

$$K_{rib\ vid} = \frac{K_i + K_{i-1} + K_{i-2} + K_{i-3} + K_{i-4}}{5}; \quad (4)$$

čia:

K_i – i-iems metams patvirtinta įmonės kainos viršutinė riba;

i – prijungimo įmokos nustatymo ir (ar) perskaičiavimo metai.

26. Vartotojo ar asmens, prijungiančio naują dujų sistemą, dujų įmonės ir vartotojo susitarimu, prijungimo sutartyje nustatomas:

26.1. minimalus nebutinio vartotojo transportuotinas dujų kiekis ir (ar) pajėgumai, kuriems esant prijungtas naujas vartotojas nedidina kainos viršutinės ribos esamiems vartotojams. Įpareigojimas vartoti dujas taikomas tiek metų, per kiek metų padengiama prijungimo investicija, pagal įmonės ir vartotojo suderintus kiekius;

26.2. minimalių nebutinio vartotojo ar dujų sistemos transportuotinių dujų kiekių ir pajėgumų mokesčio apskaičiavimo tvarka;

26.3. mokėjimo periodiškumas, jeigu naujas vartotojas ar asmuo, prijungiantis naują dujų sistemą, transportuoja mažesnius kiekius ar užsako mažesnius pajėgumus nei nustatyta naujo vartotojo prijungimo sutartyje.

27. Užtikrinant, kad naujo vartotojo prijungimas nedidintų kainos esamiems vartotojams, vartotojo ar asmens, prijungiančio naują dujų sistemą, dujų įmonės ir vartotojo susitarimu, prijungimo sutartyje gali būti koreguojami pagal 26 punktą nustatyti įpareigojimai, atsižvelgiant į faktinį naujo vartotojo dujų suvartojimą, persirašant naujo vartotojo prijungimo prie dujų sistemos sutartį.

28. Jei dujų įmonės įgyvendintų investicijų, tenkančių konkrečiam naujam nebutiniam vartotojui ar naujai dujų sistemai, faktinė vertė, įvykdžius viešuosius pirkimus, skiriasi nuo sąmatinės vertės daugiau kaip 3 proc., bet ne mažiau kaip 145 eurai, dujų įmonė naujam vartotojui prijungimo įkainį apskaičiuoja pagal faktiškai įgyvendintos investicijos dydį. Didesnis prijungimo įkainis gali būti nustatomas ir tuo atveju, jei faktinės vertės padidėjimą lėmė papildomų, sąmatoje nenumatytų darbų, būtinų nebutiniam vartotojui prijungti, poreikis, kuris objektyviai negalėjo būti numatytas rengiant sąmatą, arba sąmatoje numatytų darbų pabrangimas, susijęs su ekonominiais prekių ir paslaugų rinkos procesais.

29. Dujų įmonės turi teisę nebutiniams vartotojams taikyti mažesnę prijungimo įkainį nei apskaičiuotą pagal 20–28 punktus, užtikrindamos, kad investicijos naujiems vartotojams prijungti nedidins kainos esamiems vartotojams.

30. Metodikos 29 punkte numatytą nuostatą dujų įmonės gali taikyti konkretų laikotarpį apibrėžtoje teritorijoje ir neturi diskriminuoti naujų vartotojų, prijungiančių naujas dujų sistemas. Kriterijai, kuriais vadovaujantis dujų įmonės taikytų mažesnę prijungimo įmoką, turi būti objektyvūs ir nediskriminuojantys.

31. Mažesnės prijungimo įmokos taikymo dydį, laikotarpį bei apibrėžtą šios įmokos taikymo teritoriją dujų įmonės, suderinusios su Komisija, paskelbia viešai.

V SKYRIUS

PRIJUNGIMO ĮKAINIŲ SKAIČIAVIMAS BUITINIAMS VARTOTOJAMS

32. Prijungimo įkainiai nustatomi atskiriems buitinių vartotojų pogrupiams, įtvirtintiems Kainų metodikoje, kurie skirstomi į pogrupius pagal metinį suvartojamų gamtinių dujų kiekį.

33. Prijungimo įmokos, kurias apskaičiuoja dujų įmonė yra taikomos:

33.1. Individualiai prisijungiantiems buitiniams vartotojams arba

33.2. Praeityje suformuotame kvartale arba naujame kvartale prisijungiantiems buitiniams vartotojams;

34. Konkretiems buitiniams vartotojams, dujų įmonės nustatoma prijungimo įmoka (P_b) apskaičiuojama pagal (5) formulę:

$$P_b = P_{buit\ past} + P_m \times A; \quad (5)$$

čia:

P_m – prijungimo įkainis, kuris taikomas už kiekvieną dujotiekio metrą, Eur;

A – naujam buitiniam vartotojui prijungti tiesiamo dujotiekio ilgis, užtikrinančio vartotojo prijungimą prie dujų sistemos, trumpiausias geometrinis atstumas individualiai prisijungiantiems vartotojams ir trumpiausias atstumas kvartalo vartotojams nuo naujo buitinio vartotojo dujų apskaitos spintelės (dujų sistemų atsakomybės ribos) iki esamo dujotiekio prijungimo taško ir (ar) rekonstruojamo dujotiekio geometrinių atstumų suma, m.

35. Prijungimo įkainis buitiniams vartotojams, nepriklausantis nuo prijungimo atstumo ($P_{buit\ past}$), yra apskaičiuojama pagal (6) formulę:

$$P_{buit\ past} = \frac{P_{buit} \times k_{past}}{n_{buit}}; \quad (6)$$

čia:

P_{buit} – buitinių vartotojų ekonomiškai pagrįstas gamtinių dujų sistemos plėtos ir naujų gamtinių dujų vartotojų prijungimo išlaidas viršijančios išlaidos, nustatytos vadovaujantis Metodikos 40–41 punktais, Eur;

k_{past} – įgyvendintų investicijų buitiniams vartotojams prijungti dalies, nepriklausančios nuo tiesiamų dujotiekių buitiniams vartotojams ilgio, koeficientas. Šį koeficientą, vadovaudamasi Aprašo nuostatomis ir dujų įmonės reguliavimo apskaitos (apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo) sistema, apskaičiuoja dujų įmonė, atsižvelgdama į investicijas buitiniams vartotojams prijungti, įgyvendintas per paskutinius 4 ketvirčius iki duomenų prijungimo įkainiams skaičiuoti pateikimo;

n_{buit} – buitinių vartotojų, prijungtų per paskutinius 4 ketvirčius iki buitinių vartotojų prijungimo įkainiams skaičiuoti pateikimo, skaičius.

36. Prijungimo įkainis buitiniams vartotojams už vartotojui kiekvieną reikalingą nutiesti metrą (P_m) apskaičiuojamas pagal (7) formulę:

$$P_m = \frac{P_{buit} \times (1 - k_{past})}{L_{buit}}; \quad (7)$$

čia:

P_{buit} – buitinių vartotojų prijungimo investicija, viršijanti ekonomiškai pagrįstą investicijų dydį, Eur;

k_{past} – įgyvendintų investicijų buitiniams vartotojams prijungti dalies, nepriklausančios nuo tiesiamų dujotiekių buitiniams vartotojams ilgio, koeficientas. Šį koeficientą, vadovaudamasi Aprašo nuostatomis ir dujų įmonės reguliavimo apskaitos (apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo) sistema, apskaičiuoja dujų įmonė, atsižvelgdama į investicijas buitiniams vartotojams prijungti, įgyvendintas per paskutinius 4 ketvirčius iki duomenų prijungimo įkainiams skaičiuoti pateikimo;

L_{buit} – praėjusius 4 ketvirčius prijungtiems buitiniams vartotojams nutiestų dujų sistemų geometrinis atstumas, m.

37. Kai yra dujofikuojamas naujas kvartalas, dujų įmonė turi įvertinti potencialių buitinių dujų vartotojų skaičių. Šiems vartotojams prijungimo įkainis skaičiuojamas įvertinant kvartalo dujofikavimo pradžioje apskaičiuotą metrų skaičių, tenkanti vienam naujai dujofikuojamo kvartalo buitiniam vartotojui (L_p). Nuo kvartalo dujofikavimo pradžios taikomas naujai dujofikuojamo kvartalo buitinių vartotojų prijungimo įkainis ($P_{kvar\ t}$) apskaičiuojamas:

$$P_{kvar\ t} = P_{buit\ past} + L_{past} \times P_m; \quad (8)$$

čia:

$P_{buit, past}$ – t-aisiais metais galiojantis prijungimo įkainis, kuris taikomas nepriklausomai nuo atstumo ir pajėgumų, Eur;

L_p – metrų skaičius, tenkantis naujai dujofikuojamo kvartalo buitiniam vartotojui, m. Kvartale prisijungiantiems vartotojams priskirtas ilgis, prijungimo įkainio nustatymo tikslais, prilyginamas geometriniam atstumui.

P_m – t-aisiais metais galiojanti prijungimo įkainio dalis, kuri taikoma už kiekvieną dujotiekio metrą, Eur.

38. Metrų skaičius, tenkantis vienam naujai dujofikuojamo kvartalo buitiniam vartotojui, apskaičiuojamas pagal (9) formulę:

$$L_p = \frac{L_{kvar}}{n_b}; \quad (9)$$

čia:

L_p – metrų skaičius, tenkantis naujai dujofikuojamo kvartalo buitiniam vartotojui;

L_{kvar} – naujai dujofikuojamo kvartalo dujotiekio ilgis;

n_b – naujai dujofikuojamo kvartalo buitinių vartotojų skaičius.

39. Kai dujofikuojamas naujas kvartalas, buitinis vartotojas, sudaręs naujojo buitinio vartotojo prijungimo sutartį, sumoka prijungimo įkainį už dujotiekio ilgį, apskaičiuotą pagal (9) formulę bei prijungimo įkainį, nepriklausantį nuo prijungimo atstumo pagal 6 formulę.

40. Prijungimo įmoka buitiniams vartotojams yra lygi ekonomiškai pagrįstas gamtinių dujų sistemos plėtros ir naujų gamtinių dujų vartotojų prijungimo išlaidas viršijančioms išlaidoms (P_{buit}), kurios buitinių vartotojų atveju, yra laikomos išlaidomis, lygiomis pajamų lygių skirtumui tarp dujų įmonės 5 metų vidutinės kainos viršutinės ribos ($K_{vid\ rib}$) ir naujų buitinių vartotojų vidutinės kainos viršutinės ribos ($K_{rib\ vid\ t}$). Naujų buitinių vartotojų vidutinė kainos viršutinė riba skaičiuojama pagal (10) formulę:

$$K_{rib\ buit\ t} = \frac{OPEX_{buit\ t} + RAB_{buit\ t} \times \Delta SSKI \times WACC + C_{DA\ buit\ t}}{Q_{buit.vid}}; \quad (10)$$

čia:

$RAB_{buit\ t}$ – per praėjusius 4 ketvirčius dujų įmonės atliktos investicijos naujiems buitiniams vartotojams prijungti, pakoreguotos pagal Aprašo reikalavimus, Eur;

$\Delta SSKI$ – metinis inžinerinių statinių statybos kainų pokytis, apskaičiuotas paskutinių 12 mėnesių Lietuvos Respublikos statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės skelbiamų mėnesinių Statybos sąnaudų elementų kainų indeksų ($SSKI$) inžineriniams statiniams vidurkį lyginant su ankstesnių 12 mėnesių skelbiamų mėnesinių statybos sąnaudų elementų kainų indeksų inžineriniams statiniams vidurkiu, proc.

$WACC$ – laikotarpiui, per kurį planuojama prijungti naują vartotoją, Komisijos nustatytos skirstymo kainos viršutinei ribai apskaičiuoti naudota investicijų grąžos norma. Jeigu laikotarpiui, per kurį planuojama prijungti naują vartotoją, dujų skirstymo kainos

viršutinė riba nėra nustatyta (pakoreguota), remiamasi paskutinei galiojančiai skirstymo kainos viršutinei ribai apskaičiuoti naudota investicijų gražos norma, proc.

$Q_{t\text{ buit}}$ – t-aisiais metais planuojamas transportuoti dujų kiekis naujai prijungtiems buitiniams vartotojams, MWh. Šis kiekis nustatomas padauginant vidutinį metinį jau esamų atitinkamos grupės buitinių vartotojų suvartojamą kiekį iš per praėjusius 4 ketvirčius atitinkamos grupės prijungtų naujų buitinių vartotojų skaičiaus.

$C_{DA, \text{ buit } t}$ – nusidėvėjimo sąnaudų padidėjimas dėl per praėjusius 4 ketvirčius naujų buitinių vartotojų prijungimo dujų įmonės, Eur;

t – metai, kuriems nustatoma prijungimo įmoka.

41. $K_{rib\text{ buit } t}$ lyginamas su $K_{vid\text{ rib}}$. Jeigu $K_{rib\text{ buit } t}$ viršija $K_{vid\text{ rib}}$, prijungimo įmokos vertė yra lygi, tokiai vertei, kad $K_{rib\text{ buit } t}$ neviršytų $K_{vid\text{ rib}}$ cento tikslumu.

42. Jei dujų įmonės nustatytas dujotiekio geometrinis atstumas, priskirtas konkrečiam naujam buitiniam vartotojui, skiriasi nuo planuojamo daugiau kaip 1 metru, dujų įmonė naujam buitiniam vartotojui prijungimo įkainį apskaičiuoja pagal patikslintą dujotiekio geometrinį atstumą. Jei susidaręs skirtumas yra mažesnis nei 1 metras, dujų įmonė prijungimo įkainio buitiniam vartotojui neperskaičiuoja.

VI SKYRIUS NAUJO VARTOTOJO PRIJUNGIMO INVESTICIJOS

43. Investicijos į dujų sistemų plėtrą konkrečioje teritorijoje pateikiamos dujų įmonės rengiamame investicijų projekte ir apskaičiuojamos pagal detalią sąmatą.

44. Tuo atveju, kai prijungdama naują vartotoją (vartotojus) dujų įmonė, įvertinusi dujų sistemų perspektyvinę plėtrą, tiesia dujotiekius, užtikrinančius didesnius pajėgumus, nei reikia naujiems vartotojams prijungti, investicijos, reikalingos naujiems vartotojams, įvertinamos sudarant atskirą sąmatą tokiai dujų sistemai, kuri optimaliai užtikrintų tik naujiems vartotojams reikalingus pajėgumus. Apskaičiuodama prijungimo įmoką vartotojams, kurie bus prijungiami prie šių dujų sistemų, atlikdama naujas investicijas, dujų įmonė turi teisę pridėti ir jau atliktų 3 metų investicijų dalį, kuri buvo būtina, norint vartotojui užtikrinti jo pageidaujamus pajėgumus.

45. Kai investicijų projekte numatytos reikalingos investicijos naujiems vartotojams prijungti apima daugiau nei vieną vartotoją, tai investicijos konkrečiam vartotojui prijungti (I_i), kuriomis sukuriama dujų sistemos pajėgumai konkretaus naujo vartotojo sistemos prijungimo taške, skaičiuojamos pagal (11) formulę:

$$I_i = I_K \times \frac{A_i \times G_i}{\sum_{i=1}^n (A_i \times G_i)}; \quad (11)$$

čia:

I_K – investicijų projekte numatytos investicijos naujiems vartotojams prijungti, Eur;

A_i – dujų sistemos ilgis nuo i-tojo naujo vartotojo sistemos prijungimo taško iki esamos dujų sistemos, m;

G_i – i-tajam naujam vartotojui reikalingi dujų transportavimo pajėgumai vartotojo sistemos prijungimo taške, (m^3/h – buitiniams vartotojams, kWh/h – nebutiniams vartotojams);

n – naujų vartotojų skaičius investicijų projekte.

VII SKYRIUS BIODUJŲ JĖGAINIŲ PRIJUNGIMAS PRIE DUJŲ PERDAVIMO AR SKIRSTYMO SISTEMOS

46. Biodujų jėgainių prijungimas prie dujų perdavimo ar skirstymo sistemų yra viešuosius interesus atitinkanti paslauga.

47. Dujų įmonė apskaičiuoja biodujų jėgainės prijungimo įkainį, kuris lygus 60 proc. rangovo, laimėjusio dujų sistemų operatoriaus paskelbtą viešąjį pirkimą dėl šių jėgainių prijungimo prie dujų sistemų, atliktų darbų kainos, t. y. techninio ar darbo projekto paruošimo, įrenginių įsigijimo, sumontavimo, derinimo darbų, objekto užbaigimo darbų atlikimo bei kitų su prijungimu prie dujų sistemos susijusių išlaidų.

48. Biodujų jėgainėms prijungti prie dujų perdavimo ir (ar) skirstymo sistemos pritaikytą nuolaidą Komisija įvertina nustatydamą sistemos operatoriaus paslaugų kainas, vadovaudamasi teisės aktų nustatyta tvarka.

49. Tam, kad būtų nustatyta atliktų darbų kaina, kuri skirta biodujų jėgainėms prijungti prie perdavimo ar skirstymo sistemos, kai dujų įmonės investicijų projekte numatytos prijungimo investicijos apima daugiau kaip vieną naująjį vartotoją, įskaitant ir biodujų jėgainių prijungimą, taikomas Metodikos 45 punkte nustatytas atliktų darbų kainos (investicijų) skaičiavimo principas.

50. Biodujų jėgainių prijungimo įkainis (P_{bj}) apskaičiuojamas pagal (12) formulę:

$$P_{bj} = DK \times 0,6; (12)$$

čia:

DK – dujų įmonės apskaičiuota atliktų darbų kaina, skirta biodujų gamybos įrenginiams prijungti prie perdavimo ar skirstymo sistemos, Eur.

VIII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

51. Komisijai nustačius, kad dujų įmonės nevykdo ar netinkamai vykdo Metodikoje nustatytas sąlygas, šios įmonės atsako teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

52. Komisijos veiksmai ir neveikimas, susiję su Metodikos laikymusi ir įgyvendinimu, gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Gamtinių dujų naujų vartotojų, naujų gamtinių dujų sistemų ir biodujų jėgainių prijungimo įkainių nustatymo metodikos Priedas

(Naujų buitinių vartotojų prijungimo įkainio skaičiavimo lentelės forma)

_____ (įmonės pavadinimas)

(įmonės teisinė forma, buveinės adresas, telefonas, faksas, el. paštas, registro, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys, pavadinimas, įmonės kodas, PVM mokėtojo kodas)

NAUJŲ BUITINIŲ VARTOTOJŲ PRIJUNGIMO ĮKAINIO SKAIČIAVIMO LENTELE

20.....m.....d. Nr.

_____ (sudarymo vieta)

Eil. Nr.	Rodikliai	Mato vnt.	20__ – 20__			20__ – 20__		
			I			II		
	Pogrupis	-						
	Prijungimo būdas	-	Individualiai	Kvartale	Viso:	Individualiai	Kvartale	Viso:
1.	Praėjusių 4 ketvirčių dujų įmonės atliktos investicijos naujiems buitiniams vartotojams prijungti, iš viso: (išvardinti pagal turto vienetus)	Eur						
1.1.		-						
1.2.		-						
...		-						
2.	Dujų įmonės nutiestų dujų sistemų buitiniams vartotojams atstumas, iš viso:	m						
3.	Prijungtų naujų buitinių vartotojų skaičius iš viso:	vnt.						
4.	Naujų buitinių vartotojų dujų suvartojimas iš viso:	tūkst. m ³ /vart. arba MWh/vart.						
5.	Naujų buitinių vartotojų ribinės eksploatacinės sąnaudos, iš viso:	Eur/km						
6.	k_{past}	-						

Pastaba: pateikiant duomenis, vertinamos tik investicijos (investicijų projektai), kurios skirtos tik buitiniams vartotojams prijungti.

20 _____ m. _____ Įmonės vadovas _____